

Til: Energi- og miljøkomiteen

Høringssvar fra Norsk Industri til Prop. 1 S (2023-2024)

CO₂-kompensasjon

I budsjettet for 2023 ble det, uten forutgående prosess, innført et kvoteprisgulv på 200 kroner for 2022 (etterskuddsvis utbetaling) begrunnet fra Regjeringen med at dette ville gjøre ordningen mer robust. Regjeringen skulle etter dette gå i dialog med industrien for å meisle ut prinsippene for en forutsigbar ordning. I budsjettet for 2024 gjentar historien seg. Uten forutgående dialog om prinsipper heves gulvet ytterligere til 375 kroner for utbetalingene i 2023. Begrunnelsen er den samme som for budsjettet for 2023.

Brå endringer i rammebetingelser to år på rad bidrar til svært sterke reaksjoner fra eierne av kraftintensiv industri. Kuttet svekker godheten i ordningen i det som er en krevende tid. Våre konkurrentland, både innenfor EU og ikke minst utenfor, øker sin satsing på en industriutvikling som gir stadig lavere utslipp. Relevante konkurrentland i EU utnytter ordningen fullt ut. I en periode hvor industrien står overfor store investeringer for å redusere sine klimagassutslipp er industrien ekstra sårbar. Norsk Industri mener tidspunktet for å innføre et kutt i refusjonen av påslaget industrien får i kraftprisen er helt feil. Industrien er samtidig positive til å drøfte ulike krav, slik Stortinget vedtok i Statsbudsjettet for 2023 og slik regjeringen inviterer til. Vi trenger å meisle ut prinsippene for en forutsigbar ordning som vil bidra til at industrien kan lykkes i å få utslippene ned raskest mulig og målene i Grønt Industriløft kan nås.

Norsk Industri er fornøyd med at regjeringen foreslår å sette av en buffer på fem prosent for å ta høyde for uforutsette innvirkninger på budsjettet. KLD har flere klagesaker til behandling, og det jobbes for at utelatte sektorer skal kunne komme inn under ordningen. Det er viktig at disse sakene får en raskest mulig avgjørelse.

Vedr. CO₂-avgift for avfallsforbrenning

Regjeringen foreslår å øke CO₂-avgiften for ikke-kvotepliktig avfallsforbrenning til 882 kr/tonn CO₂, dvs. 75 % av det generelle avgiftsnivået. For kvotepliktig avfallsforbrenning i industrien foreslås en avgift på 176 kr/tonn CO₂. Forslaget forutsetter at EUs gruppeunntaksforordning er gjennomført i norsk rett. Frem til forordningen er gjennomført foreslår Regjeringen at CO₂-avgiften på både kvotepliktig og ikke-kvotepliktig avfallsforbrenning økes til 294 kr/tonn CO₂. For kvotepliktig avfallsforbrenning vil dette bety at de samme utslippene prises flere ganger. Dette utgjør en konkurranseulempe for kvotepliktige anlegg.

Norsk Industri mener at klimagassutslipp fra kvotepliktig - og ikke kvotepliktig avfallsforbrenning må prises likt. Dette tilsier at CO₂-prisen for de kvotepliktige utslippene ikke bør økes. Vi støtter forslaget om differensierte avgiftssatser for ikke-kvotepliktig og kvotepliktig avfallsforbrenning og legger til grunn at dette da vil innføres fra 1. januar 2024. Fullt avgiftsfritak for kvotepliktig avfallsforbrenning må innføres så raskt som mulig, da klimagassutslipp fra kvotepliktig industri allerede prises gjennom EUs kvotemarked.

Tidsbegrensningen på fysiske kraftavtaler må fjernes

Det er svært gledelig at regjeringen legger opp til at vindkraftkontrakter solgt til industrien blir verdsatt til kontraktspris, i stedet for spotpris. Avtalene et helt avgjørende bidrag til industriarbeidsplasser og hjørnesteinsbedrifter. Ordningen gjelder per i dag kun for prosjekter som etableres frem til 2030. Tidsbegrensningen skaper stor usikkerhet knyttet til industriens tilgang på nye vindkraftkontrakter og bør fjernes.

Grunnrenteskatt på landvind

Landvind er et sentralt element for rask krafttilgang. Regjeringen trakk i revidert i 2023 grunnrenteskatt på landvind for å lansere den på nytt nå. Norsk Industri stiller spørsmål ved om forslaget er riktig innrettet for å sikre investeringer. Stortinget må gå dypere inn i dette.

Energisituasjonen og kraftsystemet

Norsk Industri sendte inn hørings svar på Energikommisjonen, og mener at det her er mange gode forslag som raskt bør følges opp politisk. Tilsvarende kommer hørings svar til strømprisutvalget. Her er det viktig at regjeringen nå analyserer det som er framlagt og konkluderer med hvordan vi igjen kan sikre mer forutsigbare, rimelige og konkurransedyktige priser. De ekstreme svingningene vi har sett i kraftprisene de siste årene er ikke til å bære. Vi har verktøyene, begrensningene er få og EØS avtalen er ikke et hinder for å lage gode løsninger. Det ser vi i nabolandene våre. Uten tilstrekkelig tilgjengelig fornybar kraft kommer ikke de store utslippskuttene og heller ikke fremtidsrettede investeringer i eksisterende og ny industri.

Offshore

Leverandørindustrien til olje og gass har høyt aktivitetsnivå i noen år til blant annet på grunn av skattepakka Stortinget har vedtatt. Norsk Industri er fornøyd med fremdriften i øyeblikket på Utsira Nord og Sørlige Nordsjø samt forberedelser for egnede områder i 2025-runden, elektrifisering av olje- og gassvirksomheten er nødvendig og mye av dette bør komme fra havvind. Det er ekstremt viktig med forutsigbarhet for at det blir jevnlig tildeling av arealer for havvind, og arbeidsmåten både i Samarbeidsforum, hos NVE med flere for nye områder og sameksistens, samt avklaringer for kriterier, differansekontrakter med mere er positivt.

Vannkraft

Norsk Industri mener det fortsatt ligger et betydelig potensial for ny kraftproduksjon fra våre vannkraftressurser. Særlig ved oppgradering og modernisering av dagens kraftverk, nye utbygginger, men også ved utbygging av ny småkraft og behov for bedre flomsikring. Statkraft har annonsert oppgradering og utvidelse av minst fem større vannkraftprosjekter innen 2030, hvorav Folgefonna (Mauranger) kraftverk er det største. Slike prosjekter trenger vi flere av. Det må prioriteres og tilrettelegges for rask gjennomføring av større prosjekter (produksjon og/eller effekt) slik som for Mauranger og Røldal/Suldal som er av høy viktighet for samfunnets forsyningssikkerhet og bidrag til nødvendig kraftoverskudd. Det bør ses på pumpekraftverk og regulatoriske forhold som gjør dette attraktivt for vertskommuner, og insentiver i rammevilkår for mer effekt fra eksisterende kraftverk må på plass. Det er veldig positivt at høyprisbidraget er fjernet.

En kartlegging Norsk Industri sitt vannkraftforum har gjort viser at for vannkraftverk over 100 MW, er det ca. 40 % som ikke er oppgradert på over 30 år. Det er et betydelig etterslep på revisjon og oppgradering av eksisterende kraftverk. Det er svært viktig at vannkraftverkene vedlikeholdes, moderniseres og tilpasses klimaendringer. Det bør ses nøye på flere kilder for magasintilførsel, høyere ytelse og regularitet, hvordan kraftverkene bør tilpasses fremtidens energisystem, teknologimuligheter for mer optimal drift samtidig som viktige naturhensyn skal ivaretas. Norsk Industri anbefaler en kritisk gjennomgang av teknisk tilstand og potensiale for mer produksjon, effekt og nødvendig vedlikehold av norske vannkraftverk.

Batteriaktørene

Norsk Industri er bekymret for virkemidler og insentiver for batteriaktørene. Det som ligger i øyeblikket, er ikke nok for realisering av storskala battericelleproduksjon dessverre sammenholdt med det andre land tilbyr av støtteordninger og incentiver. Det er positivt med SIVA, EKSFIN med mer, men altså ikke tilstrekkelig.